

7/18895
G.C.177

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-317/2815/5404
Konu : Yazılı soru önergesi

18.09/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 21/03/2013 tarihli ve 43452547-120.00-7/18895/186442 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 26/03/2013 tarihli ve 31853594-610-2-3635-1632 sayılı yazı,
c) 06/05/2013 tarihli ve 1548/3157 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Bitlis Milletvekili Hüsamettin Zenderlioğlu tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18895 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-317/2814/5403
Konu : Yazılı soru önergesi

18. / 02 / 2013

Sayın Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
Bitlis Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/18895 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- Anayasanın "Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları" kenar başlıklı 67. maddesinin birinci fıkrasında, "Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir.";

B- 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun;

1- "Üye olma ve üyelikten çekilme hakkı" kenar başlıklı 6. maddesinde, "Her Türk vatandaşı, kanunda ve parti tüzüğünde gösterilen şartlara ve usullere göre siyasi partilere üye olma ve dilediği anda üyelikten çekilme hakkına sahiptir."

Kimse, aynı zamanda birden fazla siyasi partinin üyesi olamaz, aksi halde üyelik sıfatı bu siyasi partilerin hepsinde birden sona ermiş sayılır.

Kimse, bir partinin birden fazla teşkilat birimine üye kaydolamaz, aksi halde son kayıt tarihinden önce yapılmış olan üyelik kayıtları geçersizdir.";

2- "Parti seçmen listesi" kenar başlıklı 42. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında;

"Siyasi partilerin ilçe teşkilatı, kendi çevrelerindeki üyelerini muntazam kayıt ve sıra numarası ve partiye giriş çıkış tarihleri ve üye hakkında diğer bilgileri ihtiva eden bir üye kayıt defterine kaydederler.

Üye kayıt defterleri, ilçe seçim kurulu başkanının denetimi altındadır. Üye kayıt defterleri, en az altı ayda bir defa ilçe seçim kurulu başkanı tarafından incelenir ve kayıtların usule uygun olarak tutulup tutulmadığı bir tutanakla tespit edilir.";

3- "Tutulacak defter ve kayıtlar" kenar başlıklı 60. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında;

"Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar.

Üye kayıt defteri, mahalle ve köy esasına göre tutulur.";

4- "Mükerrer kayıt" kenar başlıklı 114. maddesinin ikinci fıkrasında, "Aynı kişiyi bilerek mükerrerer üye kaydedenler ile başvurusu bulunmayan veya mevcut olmayanları üye gibi gösterip kaydedenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.";

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

C) 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanununun;

1- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, "Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.";

2- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında;

"Kamu davasını açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir.

Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuysa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler.";

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Siyasi faaliyetlere katılma ve bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma hakkı anayasal teminat altında olup, bu hakkı engelleme yahut kısıtlama sonucu doğurabilecek davranışlar kanunlarımızda suç olarak tanımlanmış, kişinin bilgi ve isteği dışında bir siyasi partiye üye kaydedilmesi eylemi de 2820 sayılı Kanundaki özel düzenlemeyle ceza yaptırımına bağlanmıştır. Suç teşkil eden eylemlerle ilgili soruşturma açılması ve yürütülmesindeki tüm yetki ve sorumluluk ise yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, merci, organ yahut kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

II- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ile yapılan yazışmaya verilen cevap;

"Anayasanın 67. ve 68. maddeleri ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 6. ve 11. maddelerine göre, onsekiz yaşını dolduran, medeni ve siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip bulunan vatandaşların, kanunda ve parti tüzüğünde gösterilen şartlara ve usullere göre siyasi partilere üye olma ve dilediği anda üyelikten çekilme hakkına sahiptir.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 60/1. maddesi "Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorunda" olduklarını, aynı maddenin 2. fıkrası "Üye kayıt defteri, mahalle ve köy esasına göre" tutulması gerektiğini, aynı Kanunun 42/1. maddesi "Siyasi partilerin ilçe teşkilatı, kendi çevrelerindeki üyelerini muntazam kayıt ve sıra numarası ve partiye giriş çıkış tarihleri ve üye hakkında diğer bilgileri ihtiva eden bir üye kayıt defterine kaydederler" hükümlerine göre; kişiler değişik kademedeki parti organlarıncı bir siyasi partiye üye olarak kabul edilseler de, üye kayıt defterleri ilgili partinin ilçe teşkilatlarıncı mahalle ve köy esasına göre tutulması gerekmektedir.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 10/4. maddesi uyarınca siyasi partiler, ilçelere göre partiye kayıtlı üyelerini ve ilgili değişiklikleri altı ayda bir Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirmektedir. Bu bildirim fiziki olarak gerçekleştirilmeyip, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Portalı'na (UYAP) bağlı olarak siyasi partiler programı (SİPARWEB) üzerinden elektronik ortamda kayıtlarımıza aktarılmaktadır.

Herhangi bir siyasi partiye üye olma iradesi ancak kişinin kendisi kullanabilir. Bu bağlamda, kişinin izni ve istemi olmadan herhangi bir siyasi partiye üye olması veya üye kaydedilmesi mümkün değildir.

1- 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 11/2-a maddesinde, haklarında Yükseköğretim Kanunu uygulanacak olan Yükseköğretim elemanları ayrık tutularak,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Hâkimler ve savcılar, Sayıştay dâhil yüksek yargı organları mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, Silahlı Kuvvetler mensupları ile yükseköğretim öncesi öğrencileri ve belirli suçlardan hükümlülüğü bulunan kişilerin siyasi partilere üye olamayacakları düzenlenmiştir. Buyurucu nitelikteki bu hükme göre, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, siyasi partilere üye olamayacaklarından, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca sicil dosyası tutulması sırasında üye kaydı yapılması olanaklı bulunmamaktadır ve partilere göre dağılımı bilinmemektedir.

2- Üye kayıt işlemleri siyasi partiler tarafından gerçekleştirildiği için, Devlet memuru olmalarına rağmen sahte belgelerle kişilerin siyasi parti üyesi yapılıp yapılmadıklarının, yapılmışlar ise üye yapılma nedenlerinin ve sayılarının Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bilinmesi olanaklı değildir.

3- Kişilerin istemleri ve bilgileri dışında, herhangi bir siyasi partiye üye kaydedilmeleri nedeniyle yapılacak suç duyurularını soruşturma ve gerektiğinde kamu davası açma görevi, suçun işlendiği yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına ait olduğu için, hem Barış ve Demokrasi Partisi hem de Adalet ve Kalkınma Partisi'ne üye olmaları nedeniyle siyasi parti üyelik kaydının silinmesi sebebiyle; kaç kişinin, yasal işlem başlattığı veya suç duyurusunda bulunduğu hususunun Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bilinmesi olanaklı değildir.

4- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı kayıtlarında yapılan incelemede, Barış ve Demokrasi Partisi'ne kayıtlı üye iken 994 kişinin, Adalet ve Kalkınma Partisi'ne yeniden üye olmaları nedeniyle 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 6/2. maddesi gereğince siyasi parti üyelik kaydının silindiği, aynı şekilde 3.164 kişinin Adalet ve Kalkınma Partisi'ne kayıtlı üye iken, Barış ve Demokrasi Partisi'ne tekrar üye olmaları nedeniyle 2820 sayılı Kanununun 6/2. maddesi gereğince "çifte kayıt" sebebiyle siyasi parti üyelik kayıtlarının silindiği anlaşılmaktadır.

5- Devlet memuru olmalarına rağmen kişilerin kendilerinin istemleri veya bilgileri dışında, herhangi bir siyasi partiye üye kaydedilmeleri nedeniyle, kaç kişinin işinden atıldığı ve hangi tarihte işten çıkarıldıkları konusunun Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bilinmesi mümkün değildir.

6- 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 8/4. maddesi gereğince, siyasi partilerin kurulması sırasında "kurulacak siyasi partinin adı, genel merkez adresi, kurucuların adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, öğrenim durumları, meslek veya sanatlarıyla ikametgâhlarının belirtilmesi" gerekli görülmüş, aynı Kanunun 10/2-b-d maddesinde de, "Merkez organları ile, teşkilat kurdukları il, ilçe ve beldeleri, bunların organlarında görev alanların adlarını, soyadlarını, doğum yer ve tarihlerini, meslek veya sanatlarını ve ikametgâhlarını gösterir onaylı listeleri, partiye kayıtlı üyelerin, ilçelere göre yukarıdaki bilgileri içeren listeleri" Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından tutulacak sicile konulması öngörülmüş olup; Kanunda yazılı bulunan bilgilerin dışında, siyasi parti üyesi olanların herhangi bir sendikaya bağlı olup olmadığı veya hangi sendikaya bağlı oldukları, hangi kurumda çalıştıkları yönünde bir veri girişi olmamaktadır.

7- Anayasa, Siyasi Partiler Kanunu ve Yargıtay Kanunu hükümleri uyarınca, siyasi partilerin tüzük ve programları ile kurucularının hukuki durumlarını denetleme, faaliyetlerini izleme ve gerektiğinde siyasi parti, siyasi parti üyesi veya kuruluşu hakkında mahallinde

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

denetleme, inceleme ve soruşturma yapmak, yaptırmak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının görevleri arasında olup; söz konusu denetleme, izleme ve soruşturma yapma görevi, siyasi partilerin kuruluşlarından itibaren devam eden ve soruşturmanın gizliliği kuralları çerçevesinde yürütülen bir çalışmadır.

8- Üçüncü şıkta açıklandığı üzere, sahte üye kaydı yapıldığı iddiası ile herhangi bir siyasi parti yetkilisi veya çalışanı hakkında, soruşturma veya kovuşturma bulunup bulunmadığı yönünde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bir kayıt tutulmamaktadır. Çünkü suç duyurularını soruşturma ve gerektiğinde kamu davası açma görevi, suçun işlendiği yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına, yargılama görevi de o yer mahkemelerine aittir. Bu konuda, neticelenen soruşturma ve kovuşturma olup olmadığı yönünde elimizde herhangi bir bilgi ve belge bulunmamaktadır."

Şeklindedir.

III- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden; soru önergesinde talep edilen ayrıntıda bilgi bulunmamakla birlikte, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 114. maddesinin ikinci fıkrası gereğince;

2009 yılında 48 şüpheli hakkında 17 kamu davası açıldığı, 4 sanık hakkında mahkûmiyet kararı verildiği;

2010 yılında 37 şüpheli hakkında 10 kamu davası açıldığı; hakkında mahkûmiyet kararı verilen sanık bulunmadığı;

2011 yılında 63 şüpheli hakkında 14 kamu davası açıldığı, 3 sanık hakkında mahkûmiyet kararı verildiği;

2012 yılında 6 şüpheli hakkında 4 kamu davası açıldığı, 5 sanık hakkında mahkûmiyet kararı verildiği,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan